

แผนบริหารจัดการ ความเสี่ยงการทุจริต

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566

ประกาศเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี
เรื่อง ประกาศใช้แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
ของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

.....

ด้วยเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เป็นหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินงานการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนตามอำนาจหน้าที่ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ

ดังนั้น เพื่อกำหนดมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จึงขอประกาศใช้แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตขึ้นในองค์กร และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงให้กับบุคลากร รวมทั้ง ใช้เป็นแนวทางในการควบคุม กำกับ และลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติราชการ เพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลภายในองค์กรอย่างยั่งยืนตลอดไป รายละเอียดปรากฏแนบท้ายประกาศฉบับนี้

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายประเสริฐ บุญประสพ)

นายกเทศมนตรีนครสุราษฎร์ธานี

คำนำ

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เป็นหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินงานการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนตามอำนาจหน้าที่ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เล็งเห็นถึงความสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับท้องถิ่น จึงจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ขึ้นเพื่อให้มีมาตรการและแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติราชการของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ทั้งช่วยในการเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงให้กับบุคลากร เพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลภายในองค์กรอย่างยั่งยืนต่อไป

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

กันยายน 2565

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ค
สารบัญแผนภาพ	ค
แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	1
1. หลักการและเหตุผล	1
2. วัตถุประสงค์	2
3. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี	2
3.1 ความเป็นมาของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี	2
3.2 ลักษณะภูมิประเทศ	2
3.3 อาณาเขตการปกครอง	2
3.4 ขนาดประชากร	3
3.5 วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนา	3
4. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงการทุจริต	5
4.1 ความหมายของการทุจริต	5
4.2 รูปแบบของการทุจริต	7
4.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต	7
4.4 สาเหตุของการทุจริต	8
4.5 รูปแบบของการคอร์รัปชันหลักในสังคมไทย	10
5. แนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	10
6. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	10
6.1 ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	11
6.2 ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	11
6.3 ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	12
7. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี	12
7.1 เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี	12
7.2 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี	14
7.2.1 การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	15
7.2.2 แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	20

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงจำนวนการเกิด - ตาย และการย้ายเข้า ย้ายออก ในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี	3
ตารางที่ 2 แสดงประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 - 2570) เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี	3
ตารางที่ 3 แสดงการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี	15
ตารางที่ 4 แสดงแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี	20

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 แสดงทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle Theory) , Ronald R. Cressey (1940)	8

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

1. หลักการและเหตุผล

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) ประเด็นที่ (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ กำหนดเป้าหมายไว้ว่า ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยกำหนดตัวชี้วัดไว้ว่า ในปี พ.ศ. 2580 ประเทศไทยต้องมีคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index - CPI) อยู่ในอันดับ 1 ใน 20 และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 73 คะแนน นอกจากนี้ ยังได้นำการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ไปกำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายไว้ว่า หน่วยงานที่เข้าร่วมการประเมิน ITA ทั้งหมด (ร้อยละ 100) ต้องได้คะแนน 90 คะแนนขึ้นไป โดยในระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) ได้กำหนดตัวชี้วัดไว้ว่า ในปี พ.ศ. 2570 ประเทศไทยต้องมีคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index - CPI) อยู่ในอันดับ 1 ใน 43 และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 57 คะแนน และหน่วยงานที่เข้าร่วมการประเมิน ITA ทั้งหมด (ร้อยละ 100) ต้องได้คะแนน 85 คะแนนขึ้นไป ซึ่งได้กำหนดแผนป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยกำหนดให้การปรับ “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนา เพื่อนำไปสู่เป้าหมาย “ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ”

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เป็นหน่วยงานของรัฐภายใต้โครงสร้างการจัดระเบียบบริหารราชการตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางลงสู่ท้องถิ่น และเป็นกลไกหนึ่งในการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นซึ่งนำไปสู่การพัฒนาทั่วทั้งประเทศ

ดังนั้น เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จึงกำหนดมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี โดยดำเนินการจัดแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตขึ้นในองค์กรและเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงให้กับบุคลากร รวมทั้งใช้เป็นแนวทางในการควบคุม กำกับและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการบริหารราชการ เพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลภายในองค์กรอย่างยั่งยืนตลอดไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี
- 2.2 เพื่อให้มีมาตรการและแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติราชการของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ที่มีประสิทธิภาพ และช่วยป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดการทุจริตได้

3. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

3.1 ความเป็นมาของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เดิมเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ในตำบลตลาด อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จัดรูปแบบการปกครองแบบสุขาภิบาล ต่อมาในปี พ.ศ.2475 ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย จึงได้มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับเทศบาลฉบับแรกขึ้น คือ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2476 ซึ่งมีผลทำให้สุขาภิบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2478 และเปลี่ยนแปลงเขตครั้งแรกครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2537 จากพื้นที่เดิม 6.95 ตารางกิโลเมตร เป็น 68.97 ตารางกิโลเมตร และได้เปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2550

สำหรับดวงตราสัญลักษณ์ของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เป็นรูปโล่มีปีกสมอเทริดรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีความหมายว่า เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีเป็นเมืองท่า ตั้งอยู่ริมแม่น้ำและทะเล ภายใต้การปกครองแบบประชาธิปไตย

3.2 ลักษณะภูมิประเทศ

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ริมบริเวณที่ราบแม่น้ำตาปี และเป็นที่บรรจบของลำน้ำหลายสาย ได้แก่ คลองท่ากูบ และคลองมะขามเตี้ย ที่ไหลลงมาบรรจบกับแม่น้ำตาปีบริเวณเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ซึ่งบริเวณนี้แม่น้ำตาปี ยังได้แยกออกเป็น 2 สายไหลลงสู่ทะเล คือ แม่น้ำตาปี และคลองฉนาก

3.3 อาณาเขตการปกครอง

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่ประมาณ 68.97 ตารางกิโลเมตร ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำตาปีไหลผ่านภายในเขตเทศบาล โดยมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลบางชนะ ตำบลคลองฉนาก และตำบลท่าทองใหม่
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติเขาท่าเพชร และอำเภอกาญจนดิษฐ์
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลวัดประดู่ และตำบลขุนทะเล
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลบางชนะ ตำบลบางไผ่ และตำบลวัดประดู่

3.4 ขนาดประชากร

ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2565 เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มีประชากรรวมทั้งสิ้น 132,058 คน เป็นเพศชาย 62,769 คน และเพศหญิง 69,299 คน และมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 76,897 ครัวเรือน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนการเกิด - ตาย และการย้ายเข้า ย้ายออก ในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

ปี พ.ศ.	จำนวนการเกิด - ตาย			จำนวนการย้ายเข้า - ย้ายออก		
	เกิด	ตาย	เพิ่ม/ลด	ย้ายเข้า	ย้ายออก	เพิ่ม/ลด
2559	7,504	2,304	+5,200	9,273	15,151	-5,878
2560	7,520	2,345	+5,175	8,453	14,747	-6,294
2561	7,177	2,343	+4,834	9,311	14,659	-5,348
2562	6,507	2,347	+4,160	9,817	29,541	-19,724
2563	5,949	2,261	+3,688	9,690	14,002	-4,312
2564	5,412	2,420	+2,992	9,098	13,037	-3,939

ที่มา : สำนักงานทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

3.5 วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนา

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีเป็นหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินงานการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนตามอำนาจหน้าที่ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ เพื่อบูมุงให้การบริหารงานของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีซึ่งทำหน้าที่แทนรัฐในการจัดบริการสาธารณะ การบริหารจัดการภารกิจต่าง ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบแก่ประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจที่หลากหลายดังกล่าว ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนา คือ “นครสุราษฎร์ธานี เมืองน่าอยู่” ดังนั้นเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ ไว้ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 - 2570) เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	กลยุทธ์
1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	1) โครงสร้างพื้นฐานมีมาตรฐานทั่วถึงและเหมาะสมกับผู้ใช้ประโยชน์ 2) ภูมิทัศน์เมืองมีความเป็นระเบียบและสอดคล้องกับสภาพเมือง	1) ก่อสร้าง ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมและระบบระบายน้ำที่ได้มาตรฐาน 2) ก่อสร้าง ขยายเขต ระบบไฟฟ้าแสงสว่าง ประปา 3) ปรับปรุงและบังคับใช้ผังเมืองรวม

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	กลยุทธ์
		4) ปรับปรุง และจัดระบบจราจรให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโตของเมือง
2) ด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว	1) มีการขยายตัวของการค้าและการลงทุน 2) สถานประกอบการ สินค้าและบริการ มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาด 3) ธุรกิจการท่องเที่ยวได้มาตรฐาน และยั่งยืน 4) มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย	1) ส่งเสริมและพัฒนาสถานประกอบการ สินค้าและบริการให้ได้มาตรฐาน 2) ส่งเสริมและพัฒนาการบริการ และการจัดการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน
3) ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1) จัดการขยะมูลฝอยครบวงจรและเหมาะสม 2) จัดการน้ำเสียและมลพิษอย่างเหมาะสม 3) อนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต	1) พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ร่วมกับภาคเครือข่ายในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) การจัดการพื้นที่สีเขียว และพื้นที่สาธารณะให้เกิดประโยชน์
4) ด้านสวัสดิการสังคมและคุณภาพชีวิต	1) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ 2) จัดสวัสดิการที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน 3) ประชาชนทุกกลุ่มวัยได้รับบริการสาธารณสุขตามเกณฑ์มาตรฐาน 4) ป้องกันและดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	1) ส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มได้เข้าถึงสิทธิสวัสดิการสังคมอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง 2) ส่งเสริมอาชีพ สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 3) พัฒนาระบบบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน 4) เสริมสร้างให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
5) ด้านการศึกษา การกีฬา ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม	1) จัดการศึกษาอย่างหลากหลายและเท่าเทียม 2) เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้รับส่งเสริมตามศักยภาพ 3) อนุรักษ์ เผยแพร่ ประเพณีและวัฒนธรรมให้เป็นที่รู้จักระดับประเทศ 4) สืบค้น ฟื้นฟู อนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) ส่งเสริมการเล่นกีฬาทุกกลุ่มวัย	1) พัฒนาการศึกษาให้ทันสมัย และหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน 2) ส่งเสริม ฟื้นฟู ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) ส่งเสริมและพัฒนาการกีฬา และนันทนาการแก่เด็ก เยาวชนและประชาชน

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	กลยุทธ์
6) ด้านการบริหารจัดการที่ดี	1) ปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน 3) นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานและการบริการประชาชน	1) พัฒนาบุคลากร เครื่องมือเครื่องใช้ และการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน 3) ปรับปรุงกฎหมาย ภารกิจขั้นตอนให้ทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน 4) พัฒนาระบบการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง รวดเร็ว เกิดประโยชน์แก่ประชาชน

ที่มา : แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 - 2570) เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

4. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

4.1 ความหมายของการทุจริต

คำว่า **การทุจริต** ภาษาอังกฤษมีความหมายตรงกับคำว่า **Corruption** ซึ่งคำว่า Corruption มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Corruptio เป็นคำที่รู้จักกันดีทั่วไปมานาน แต่ความหมายของคำนี้มีหลากหลายต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์การใช้ หลักการ หรือมุมมองในทางศีลธรรม ทางการเมืองหรือทางเศรษฐศาสตร์ ความหมายของคำว่า **การทุจริต** หรือที่คนไทยชอบกล่าวร่วมกันว่า **การทุจริตคอร์รัปชัน** โดยได้มีการให้ความหมายไว้มากมาย ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายว่า **ทุจริต** หมายถึง “ความประพฤติชั่ว คดโกง ฉ้อโกง”

ประมวลกฎหมายอาญาให้คำนิยามไว้ในมาตรา 1(1) “**โดยทุจริต**” หมายความว่า “เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ให้คำนิยามไว้ในมาตรา 4 ว่า “**ทุจริตต่อหน้าที่**” หมายความว่า การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติใดๆ ในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหน้าที่ซึ่งที่ตนมิได้มีตำแหน่งเหนือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 ให้คำนิยามไว้ในมาตรา 3 ว่า

“**ทุจริตในภาครัฐ**” หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติดมิชอบในภาครัฐ

“ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่ง หรือปฏิบัติ หรือ ละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่ที่ตนมีตำแหน่งหรือ หน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเอง หรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการ ยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

องค์กรระหว่างประเทศด้านความโปร่งใส (Transparency International : TI) ให้นิยามว่า **คอร์รัปชัน** คือ การใช้อำนาจที่ได้รับไว้วางใจในทางที่ผิดเพื่อประโยชน์ส่วนบุคคล

สำหรับประเทศไทย คำว่า **คอร์รัปชัน** เป็นคำที่ใช้ในวงการราชการ รัฐวิสาหกิจ ส่วนของเอกชนจะใช้ คำว่า **ทุจริต** ซึ่งหมายถึง การแสวงหาผลประโยชน์จากตำแหน่ง บทบาท หน้าที่โดยมิชอบ ขัดต่อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติจากหน่วยงาน บริษัท องค์กรที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่

นอกจากคำว่า **“ทุจริตคอร์รัปชัน”** แล้ว เรายังคุ้นเคยกับคำว่า **“ฉ้อราษฎร์บังหลวง”** และให้แทน คำว่าทุจริตคอร์รัปชัน แต่นักวิชาการจำนวนหนึ่งเห็นว่าคำนี้ มีความหมายที่แคบกว่าการทุจริตคอร์รัปชัน เนื่องจากคำว่า ฉ้อราษฎร์บังหลวง นั้น สามารถแยกออกเป็น 2 พฤติกรรม คือ **“ฉ้อราษฎร์”** หมายถึง การฉ้อโกงสิ่งที่เคยเป็น หรือควรจะเป็นของราษฎรมาเป็นของส่วนตนหรือพวกพ้อง ส่วน **“บังหลวง”** นั้น หมายถึง การเบียดบัง เอาสิ่งที่เป็นของหลวงหรือของรัฐมาเป็นของตนเอง

พัฒนาการของแนวคิดของการทุจริต นับตั้งแต่เริ่มมีการปกครอง ในปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะ คือ

ระยะแรก เป็นการทุจริตที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตนเพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนและพรรคพวก เช่น การรับสินบน เป็นต้น

ระยะที่สอง เป็นการทุจริตที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือกันระหว่างนักการเมือง ข้าราชการ และนักธุรกิจ ในการใช้กฎหมายหรือช่องว่างของกฎหมายในการแสวงหาผลประโยชน์

ระยะที่สาม เป็นการทุจริตโดยวิธีการสร้างเงื่อนไขต่าง ๆ ตามกฎหมาย เพื่อให้สามารถนำมาใช้ แสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง นำมาสู่ **“การทุจริตเชิงนโยบาย”**

สามารถสรุปความหมายหรือคำนิยามของ “การทุจริต” ได้ว่า การทุจริต มีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- 1) เป็นคำที่รู้จักกันดี ไม่มีคำนิยามเป็นมาตรฐานเหมือนกันในระดับสากล แต่ตรงกันที่เป็นการ กระทำผิดอย่างหนึ่ง
- 2) เป็นการกระทำทุจริตประเภทหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหรือหน้าที่ อาจจะกระทำโดย ผู้มีอำนาจหรือหน้าที่ (เช่น ผู้รับสินบน) หรือโดยผู้ต้องการให้ใช้อำนาจหรือหน้าที่นั้น (เช่น ผู้ให้สินบน) หรือ เกิดขึ้นโดยลำพังฝ่ายเดียวก็ได้ เช่น การยกยอทรัพย์สินสาธารณะที่อยู่ในอำนาจดูแล
- 3) เป็นปรากฏการณ์ทางสังคม ที่แสดงความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมและเป็นปัญหาสังคม
- 4) มีได้ทั้งในองค์กรภาครัฐ คือเป็นคอร์รัปชันต่อสาธารณะ และเอกชนที่เป็นการคอร์รัปชันต่อองค์กร สมาชิกหรือลูกค้าขององค์กร
- 5) เป็นการกระทำที่อาจผิดหรือถูกกฎหมายก็ได้ แต่ผิดทางศีลธรรม คุณธรรม หรือจริยธรรม

6) ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับอาจจะเป็นทรัพย์สิน ตำแหน่ง หน้าที่ ความรักดี การอุปถัมภ์ ความพอใจหรืออื่น ๆ ได้

7) มักเป็นพฤติกรรมหรือปรากฏการณ์ที่ซับซ้อน ซ่อนเร้น ปิดบัง และบิดเบือน ที่ตรวจสอบ หรือ พิสูจน์ได้ยาก

4.2 รูปแบบของการทุจริต

ใน ค.ศ.1978 Hridenheimer ได้จำแนกรูปแบบของการทุจริต ตามหลักเกณฑ์ของสี่ที่สะท้อน ตามความอดทนของชุมชน (Community's tolerance) ไว้ดังนี้

1) การทุจริตสีดำ (Black Corruption) หมายถึง การทุจริตที่คนส่วนใหญ่เห็นพ้องต้องกันว่า มีความผิด และสมควรถูกดำเนิน

2) การทุจริตสีเทา (Gray Corruption) เป็นการกระทำที่คนส่วนหนึ่งเห็นว่า สมควรถูกลงโทษ แต่อีกส่วนหนึ่งเห็นแตกต่างออกไป และคนส่วนใหญ่มีความเห็นคลุมเครือ

3) การทุจริตสีขาว (White Corruption) เป็นการกระทำที่คนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะชนชั้นนำ ในสังคมเห็นว่ายอมรับได้ เช่น การแสวงหา การใช้อิทธิทธิ การให้ค่าน้ำร้อนน้ำชา เป็นต้น (เป็นการทุจริตที่น่ากลัวที่สุด)

4.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต

1) ทฤษฎีอุปถัมภ์

จากโครงสร้างของสังคมมีความสัมพันธ์ในลักษณะการพึ่งพาอาศัยในความเท่าเทียมกัน โดยที่ต่างฝ่ายต่างมีผลประโยชน์ต่างตอบแทน ความสัมพันธ์ดังกล่าว มีองค์ประกอบของความเป็นมิตรรวมอยู่ด้วย แต่เป็นมิตรภาพที่ขาดดุลยภาพ คืออีกฝ่ายหนึ่งมีอำนาจเหนือกว่าอีกฝ่ายหนึ่งมากเกินไป เป็นระบบซึ่งมีการพึ่งพาอาศัยและช่วยเหลือกัน ทำให้เกิดพวกพ้องในองค์กรทำให้ยากต่อการเกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และยากต่อการตรวจสอบ

2) ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

ทฤษฎีเกี่ยวกับลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ เป็นการเน้นย้ำความต้องการของมนุษย์ซึ่งมีความต้องการไม่มีที่สิ้นสุด ประกอบด้วย

- (1) ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสูงสุด หรือความต้องการประจักษ์ตน
- (2) ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องและเป็นที่ยอมรับ
- (3) ความต้องการในสังคม ความรักและความเป็นเจ้าของ
- (4) ความต้องการในความปลอดภัยและความมั่นคง
- (5) ความต้องการพื้นฐานทางกายภาพและชีวภาพ

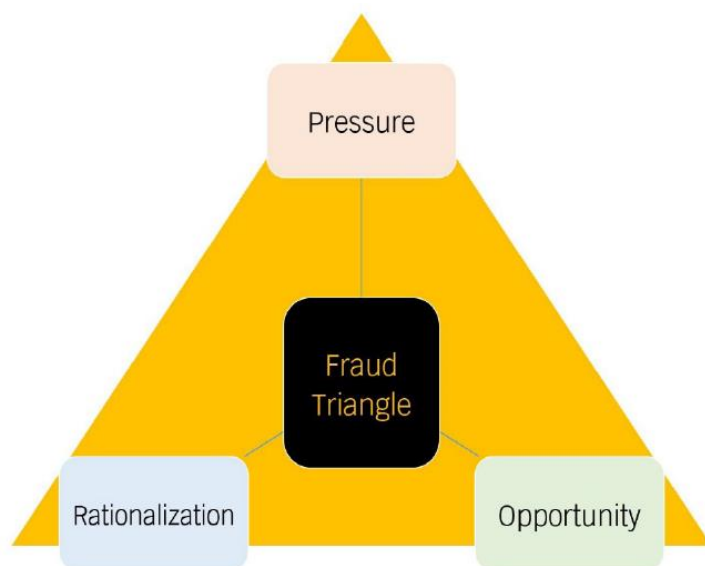
3) ทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle Theory)

ทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle Theory) ของ Donald R. Cressey (1940) เป็นทฤษฎีที่ได้รับความนิยม และมักถูกนำมาใช้เป็นตัวแบบในการศึกษาการทุจริตคอร์รัปชัน โดยทฤษฎีดังกล่าวมีสาระสำคัญ กล่าวคือ การทุจริตมีโอกาที่จะเกิดขึ้นสูง หากมีเหตุการณ์ หรือปัจจัยเสี่ยง ที่เอื้อต่อการเกิดการทุจริตใน 3 ด้าน ได้แก่

(1)การมีความกดดัน หรือแรงจูงใจ (Pressure or Incentive) ซึ่งผู้ที่กระทำการทุจริตจะมีความกดดัน หรือมีแรงจูงใจ ให้กระทำการทุจริต เมื่อเกิดเหตุการณ์คับขันจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ มีความจำเป็นต้องการเงิน

(2)การมีโอกาสในการกระทำผิด (Opportunity) กล่าวคือ มีโอกาส เหตุการณ์ สถานการณ์ ที่เอื้ออำนวย มีสิ่งล่อตาล่อใจ เปิดโอกาสที่จะฉกฉวยผลประโยชน์ เนื่องจากความบกพร่องหรือ จุดอ่อนของระบบงาน หรือช่องว่างของกฎระเบียบที่เปิดโอกาสให้ทำได้

(3)การมีข้ออ้าง หรือการใช้เหตุผล ที่ทำให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกดีขึ้น (Rationalization) กล่าวคือ มีเหตุผล มีเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าสามารถทำได้ คนอื่นยังสามารถทำได้โดยไม่คิดว่าผิด มีความสามารถ และโอกาสที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่

แผนภาพที่ 1 แสดงทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle Theory) , Ronald R. Cressey (1940)

ที่มา : สำนักงาน ป.ป.ท. , 2564

4.4 สาเหตุของการทุจริต

สาเหตุของการทุจริต สามารถจำแนกได้เป็น 4 กลุ่มหลัก ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เกิดจากพฤติกรรมความโลภ สาเหตุมาจากพฤติกรรมส่วนบุคคล ที่มาจากความโลภ ความไม่เพียงพอ เป็นพฤติกรรมส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่รัฐที่ขาดหลักยึดด้านคุณธรรม จนกลายเป็นคนที่เห็นแก่ได้ มีความอยากและความไม่รู้จักพอ การขาดปทัสถาน (Norm) ของความเป็นบุคคลสาธารณะ (Public Persons) ที่ต้องยึดหลักความเป็นกลาง และความเป็นธรรมเป็นที่ตั้ง

กลุ่มที่ 2 เกิดจากการมีโอกาหรือการที่ระบบการทำงานมีช่องว่าง สาเหตุมาจากระบบการทำงานมีช่องว่างให้ทุจริต หรือการที่ขาดระบบการควบคุม ตรวจสอบที่ไม่รัดกุม โดยสรุปสาเหตุ ได้แก่

- 1) การขาดความรู้ ความเข้าใจผิด หรือถูกใช้ให้กระทำ
- 2) ความเคยชินของเจ้าหน้าที่ ที่คุ้นเคยกับการที่จะได้ “ค่าน้ำร้อนน้ำชา”
- 3) การถูกบังคับให้รับตามบรรทัดฐานของกลุ่ม (ตามน้ำ)
- 4) การอาศัยช่องว่างของระเบียบและกฎหมาย
- 5) ไม่ปฏิบัติตามกฎและระเบียบ
- 6) การทุจริตตามระบบ (Systemic) ด้านงบประมาณ การเงิน การคลัง และการจัดซื้อจัดจ้าง
- 7) เกิดจากการใช้อำนาจ บารมี อิทธิพล หรือตำแหน่งหน้าที่ราชการที่มีอำนาจในการวินิจฉัย
- 8) โครงสร้างทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองที่อ่อนแอ
- 9) โครงสร้างทางเศรษฐกิจมีการผูกขาดของกลุ่มทุนขนาดใหญ่
- 10) โครงสร้างทางด้านสังคมและวัฒนธรรมที่มีลักษณะเป็นแบบอุปถัมภ์ คำนึงมายกย่องคนมีฐานะร่ำรวย
- 11) โครงสร้างทางการเมืองที่ต้องอาศัยเงินเป็นก้อนใหญ่ การจ่ายเงินเพื่อซื้อเสียง ทำงานทางการเมือง
- 12) กระแสทุนทางการเมือง อาทิ โครงการเมกะโปรเจกต์ ถือเป็นการคอร์รัปชันเชิงบูรณาการที่ต้องใช้ทุนในการบริหารจัดการ จัดจ้างที่ปรึกษา วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีคนรอบรู้ในเรื่องเหล่านี้อยู่เพียงวงจำกัด ทำให้การทุจริตประพฤติมิชอบเป็นไปได้ง่าย
- 13) ความไม่เข้มแข็งขององค์กรตรวจสอบปราบปรามของรัฐ
- 14) เกิดจากการเปิดเสรีการค้า และการลงทุนที่มีการแข่งขันแย่งจ่ายส่วยหรือสินบน เพื่อให้ได้รับอนุมัติให้นำเข้า หรือได้มาซึ่งใบอนุญาตต่อการได้รับสิทธิต่อโครงการต่าง ๆ
- 15) กฎหมายขาดความสมบูรณ์ในการดำเนินงาน
- 16) การบังคับใช้กฎหมายไทยยังไม่เคร่งครัด และมีช่องโหว่ทำให้ขาดความเชื่อมั่นต่อการเข้าร้องเรียน และฟ้องร้อง

กลุ่มที่ 3 เกิดจากการขาดจริยธรรม สาเหตุมาจากการขาดจริยธรรมส่วนบุคคล รวมถึงประมวลจริยธรรมขององค์กรไม่ได้มีการบังคับใช้ให้เกิดผล ขาดเจตจำนงที่แน่วแน่ของฝ่ายการเมืองในการแก้ไขปัญหา และภาคการเมืองขาดความมั่นคงและต่อเนื่อง

กลุ่มที่ 4 เกิดจากแรงจูงใจและความคุ้มค่าในการเสี่ยง สาเหตุเกิดจากแรงจูงใจให้ทุจริตและความคุ้มค่าในการเสี่ยง เพราะทุจริตแล้วได้รับผลประโยชน์มากเมื่อเทียบกับความเสี่ยง รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายปราบปรามหรือการลงโทษทางสังคมขาดประสิทธิภาพ โดยสรุปสาเหตุหลัก ๆ ได้ดังนี้

- 1) การขาดระบบตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพและเข้มแข็ง ขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคประชาชน รวมถึงการทำลายระบบตรวจสอบอำนาจรัฐ
- 2) ขาดการประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ

3) ประชาชนส่วนใหญ่มักจะเบื่อหน่าย วางเฉย ไม่มีปฏิกิริยาต่อพฤติกรรมการใช้อำนาจหน้าที่ที่ไม่ถูกต้อง ทำให้ผู้ทุจริตมีแรงจูงใจและรู้เห็นว่าผลตอบแทนที่จะได้รับเมื่อเทียบกับความเสี่ยงนั้นคุ้มค่า จึงแสวงหาและพัฒนาแนวทางการทุจริตที่มีรูปแบบแปลกใหม่

4) ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจขั้นพื้นฐานด้านกฎหมาย และขั้นตอนการอำนวยความสะดวก รวมถึงความล่าช้าในการบริการและขาดความโปร่งใสของกระบวนการ ทำให้ประชาชนรู้สึกเบื่อหน่ายและขาดความศรัทธาต่อกระบวนการยุติธรรม

5) ประชาชนขาดแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม

4.5 รูปแบบของการคอร์รัปชันหลักในสังคมไทย

รูปแบบของการคอร์รัปชันหลักในสังคมไทยที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย โดย ผาสุก พงษ์ไพจิตร (2552) สามารถสร้างข้อสรุปได้ว่า การทุจริตมีรูปแบบในภาพรวม ดังนี้

1) การเรียกเก็บภาษีคอร์รัปชัน มีชื่อเรียกหลายชื่อ ซึ่งรวมทั้งการเรียกสินบน ส่วย สินน้ำใจ ค่าน้ำร้อน น้ำชา และเงินใต้โต๊ะ เป็นต้น

2) การดัดเงินงบประมาณแผ่นดินจากค่าคอมมิชชั่นโครงการมาเป็นของตน การรับสินบน การจัดซื้อจัดจ้าง รวมทั้งการเสนอโครงการเพื่อให้ได้เงินคอร์รัปชัน ทั้ง ๆ ที่โครงการดังกล่าวอาจไม่มีประโยชน์อย่างแท้จริง

3) การจ่ายสินบนเพื่อให้ได้มาซึ่งการผูกขาดธุรกิจ หรือผูกขาดการประมูลโครงการ

4) การเล่นพรรคเล่นพวก การดำรงตำแหน่งหลายหน่วยงาน จนเกิดลักษณะที่เรียกว่าการทับซ้อนผลประโยชน์ หรือ “ผลประโยชน์ทับซ้อน” (Conflicts of Interests)

5) การใช้อำนาจทางการเมือง ดำเนินนโยบายที่เอื้อประโยชน์ให้กับบริษัทธุรกิจที่ตนเอง ครอบครอง หรือพรรคพวกมีผลประโยชน์อยู่ เรียกว่า “คอร์รัปชันเชิงนโยบาย”

5. แนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามแนวทางของหน่วยงานตนเองได้ทุกรูปแบบ โดยจะใช้วิธีใดในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตก็ได้ หรือดำเนินการตามแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตสำหรับภาครัฐและภาคธุรกิจ เอกชนที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ได้จัดทำขึ้นก็ได้

6. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ได้จัดทำแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยมีขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน ดังนี้

6.1 ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ก่อนทำการประเมินความเสี่ยงหน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับการใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก 2 ปัจจัย คือ ด้านโอกาส และด้านผลกระทบและการให้คะแนนทั้ง 2 ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

1) โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

2) ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

6.2 ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตโดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินให้ละเอียดและชัดเจนมากที่สุดว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการหรือโครงการ (Risk Owners) และตัวแทนของหน่วยงาน อาจมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกด้วยก็ได้ เนื่องจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพร่องของตนเอง ผู้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้น

การค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward-looking information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงานในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยีไม่มีหรือไม่พอ บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่มีจิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมายมาปนกับความเสี่ยงการทุจริต เพราะจะทำให้ละเลยการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตโดยพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงานพิจารณาจาก 2 ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และ ผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) เพื่อนำมาจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตว่าอยู่ในระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ โดยที่ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต เป็นดังนี้

สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ

สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง

สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง

สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

6.3 ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการที่จะทำให้ได้รับผลสำเร็จ (วิธีป้องกัน) หรือแนวทางที่ตั้งขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา แล้วนำมาจัดทำเป็นแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อควบคุมหรือลดโอกาสเกิดการทุจริตโดยลำดับ ความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง หรือความเสี่ยงระดับสูงมาก จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม หรือความเสี่ยงระดับสูง โซนสีเหลือง หรือความเสี่ยงระดับปานกลาง จะถูกเลือกในลำดับต่อมา มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอาจมีหลากหลายวิธีการ หน่วยงานควรทำการคัดเลือกวิธีที่ดีที่สุด และประเมินความคุ้มค่าเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมินมาประกอบด้วย

ข้อมูลที่ทำมาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ต้องได้มาจากการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตามรูปแบบพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต เสมือนเป็นต้นน้ำ เพื่อนำมาสู่การกำหนดมาตรการได้ตรงจุด เป็นเสมือนกลางน้ำ ส่วนมาตรการที่กำหนดไว้ต้องนำไปสู่การบังคับใช้ด้วยการกำกับ ติดตาม ประเมินผลเพื่อนำมาทบทวนในการปรับมาตรการให้สามารถควบคุมความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ มาตรการที่ดีต้องสามารถตอบสนอง รูปแบบพฤติการณ์ของความเสี่ยงที่ค้นพบเป็นเสมือนปลายน้ำ มาตรการต่าง ๆ ต้องมีการทบทวน ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพราะรูปแบบการทุจริต มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเช่นกัน

7. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

7.1 เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

คณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มีมติในคราวประชุม ครั้งที่ 1/2565 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2565 กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ดังนี้

1) เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
5	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า 5 ครั้งต่อปี
4	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 4 ครั้งต่อปี
3	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 3 ครั้งต่อปี
2	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน 2 ครั้งต่อปี
1	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต 1 ครั้งต่อปี

2) เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

2.1) เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ทางด้านการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
5	ความเสียหายมากกว่า 2,000,000 บาท
4	ความเสียหายมากกว่า 1,500,000 บาท ถึง 2,000,000 บาท
3	ความเสียหายมากกว่า 1,000,000 บาท ถึง 1,500,000 บาท
2	ความเสียหายตั้งแต่ 500,000 บาท ถึง 1,000,000 บาท
1	ความเสียหายต่ำกว่า 500,000 บาท

2.2) เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ที่ไม่ใช่ทางด้านการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
5	หน่วยงานของรัฐถูกฟ้องร้องดำเนินคดี
4	เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานถูกดำเนินการทางวินัย อาญา ละเมิด
3	หน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
2	มีการร้องเรียนเรื่องการทุจริต
1	ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านความโปร่งใส สุจริต

คำอธิบาย : ระดับ 2 คือ ระดับความรุนแรง 1 - 2   ระดับ 3 คือ ระดับความรุนแรง 1 - 3
 ระดับ 4 คือ ระดับความรุนแรง 1 - 4   ระดับ 5 คือ ระดับความรุนแรง 1 - 5

3) เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)					
โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood : L)	ผลกระทบ (Impact : I)				
	1	2	3	4	5
5	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
4	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
1	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต :

สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ   สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
 สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง   สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

7.2 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมหรือลดโอกาสเกิดการทุจริต ดังนี้

7.2.1 การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ตารางที่ 3 แสดงการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

หน่วยงาน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ความเสียหายการทุจริต		
			โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)
สำนักปลัดเทศบาล	1) การจัดซื้อจัดจ้าง	เจ้าหน้าที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้รับจ้าง	2	2	ต่ำ
	2) การเบิกเงินราชการตามสิทธิ	เจ้าหน้าที่มีเจตนาปิดบังข้อมูลและเบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก เป็นต้น	1	1	ต่ำ
	3) การใช้ประโยชน์ทรัพย์สินของทางราชการ	นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว	3	1	ปานกลาง
สำนักคลัง	1) การจัดทำทะเบียนรายจ่ายตามงบประมาณ	หน่วยงานผู้เบิกไม่จัดทำทะเบียนรายจ่าย หรือจัดทำแต่บันทึกข้อมูลไม่ครบถ้วน ส่งผลให้การบริหารงานงบประมาณในแต่ละหน่วยงานผู้เบิกไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง	1	1	ต่ำ
	2) การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ	เจ้าหน้าที่ใช้สอยและเครื่องใช้สำนักงานต่าง ๆ ในเรื่องอื่นที่ไม่ใช่งานราชการ หรือนำกลับไปใช้ในการส่วนตัว เช่น กระดาษ โทรศัพท์ โน้ตบุ๊ก การใช้รถราการในอิสระส่วนตัว หรือผู้อื่น หรือออกนอกเส้นทางโดยไม่เหตุอันควร เป็นต้น	2	2	ต่ำ

หน่วยงาน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ความเสี่ยงการทุจริต		
			โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	ระดับความ รุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)
สำนักช่าง	1) การแก้ไขปัญหาตามข้อร้องเรียน/ร้องทุกข์ ผ่านโครงการช่าง “delivery service”	เจ้าหน้าที่อาจดำเนินการไม่โปร่งใส เช่น มีการนำวัสดุสำหรับซ่อมแซมต่าง ๆ ไปใช้ออกเหนือจากแผนงานที่วางไว้ โดยไม่ได้บรรเทาความเดือดร้อนที่ได้รับจากการร้องเรียนของประชาชนก่อน	3	1	ต่ำ
	2) การยื่นขออนุญาตก่อสร้างอาคาร (แบบ ข.1)	เจ้าหน้าที่อาจมีการสืบทอด และมีการเลือกปฏิบัติ หรืออาจมีการเรียกรับผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือพวกพ้อง	3	1	ต่ำ
	3) การตรวจสอบขั้นตอนการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศติดตามการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร	เจ้าหน้าที่อาจจะแจ้งข้อมูลที่เป็นเท็จแก่ประชาชน หรือไม่ให้ความรู้ในเรื่องของระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	1	2	ต่ำ
สำนักสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	1) การให้บริการประชาชนในด้านการฉีดวัคซีนต่าง ๆ	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นธรรม เลือกปฏิบัติเลือกให้บริการกับบุคคลที่มีความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นอันดับแรก เช่น วัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เป็นต้น	2	1	ต่ำ
	2) การใช้ประโยชน์ทรัพย์สินของทางราชการ	นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตน เช่น การใช้กระดาษ การชาร์จแบตเตอรี่โทรศัพท์	2	1	ต่ำ

หน่วยงาน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ความเสี่ยงการทุจริต		
			โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)
สำนักการศึกษา	1) การเบิกจ่ายงบประมาณ	1) เจ้าหน้าที่เบิกจ่ายงบประมาณส่วนเกินเพื่อเอื้อประโยชน์ตนเอง 2) เจ้าหน้าที่มีเจตนาบิดเบือนข้อมูล และบกพร่องในการตรวจสอบการเบิกจ่ายงบประมาณ	1	1	ต่ำ
	2) การใช้ประโยชน์ทรัพย์สินของทางราชการ	นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว	1	1	ต่ำ
	3) การเบิกเงินราชการตามสิทธิ	พนักงานครูมีเจตนาบิดเบือนข้อมูลและเบิกเงินจากทางราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าเช่าบ้าน เป็นต้น	1	1	ต่ำ
	4) การจัดซื้อจัดจ้าง	เจ้าหน้าที่มีส่วนได้เสียในโครงการจัดซื้อจัดจ้าง	1	1	ต่ำ
	5) โครงการจัดจ้างแม่ครัว	การนำพวกพ้องญาติพี่น้องเข้ามาทำงาน โดยไม่ผ่านระบบการสอบสัมภาษณ์หน่วยงานต้นสังกัด	2	1	ต่ำ
	6) โครงการพัฒนาน้องหิวนิโตะไปวัด	เจ้าหน้าที่มีเจตนาบิดเบือนข้อมูลการขอรับเงินบริจาคการทำบุญ เช่น การขอเงินบริจาคจากผู้ปกครองและนักเรียนเพื่อนำไปมอบให้ทางวัด	1	1	ต่ำ
	7) การมีคุณธรรมและจริยธรรมในตนเองของนักเรียน	นักเรียนขาดคุณธรรม จริยธรรม และยอมรับพฤติกรรมการทุจริตทุกระดับ	3	2	ปานกลาง
	8) ค่านิยมต่อต้านการทุจริตของนักเรียน	นักเรียนเพิกเฉยต่อพฤติกรรมกรรมการทุจริตของตนเองและผู้อื่นในสังคม	3	2	ปานกลาง

หน่วยงาน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ความเสี่ยงการทุจริต		
			โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)
สำนักการศึกษา (ต่อ)	9) การมีเจตส่านักกีฬาที่ดีและต่อต้านการทุจริตของนักเรียน	นักเรียนขาดจิตสำนึกที่ยึดมั่นในการทำความดีและซื่อสัตย์สุจริต	3	2	ปานกลาง
	10) การประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี	เจ้าหน้าที่ขาดคุณธรรม ซึ่งอาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติตนมิชอบ เนื่องจากขาดขวัญและกำลังใจในการทำความดี	3	2	ปานกลาง
	11) การดำเนินกิจกรรมโครงการที่ก่อให้เกิดรายได้ของโรงเรียน	บุคลากรที่รับผิดชอบโครงการมีเจตนาปิดบังรายได้จากการดำเนินโครงการ	4	1	ปานกลาง
	12) การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน	นักเรียนขาดความซื่อสัตย์และความพอประมาณ เช่น การนำทรัพย์สินของของผู้อื่นมาเป็นของตน เป็นต้น	5	2	สูง
กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ	1) การใช้ประโยชน์ทรัพย์สินของทางราชการ	พนักงานขับรถรถยนต์ บางครั้งไม่ได้จัดทำบันทึกการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล (แบบ 4) และผู้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลบางครั้งไม่จัดทำบันทึกคำขออนุมัติใช้รถยนต์ (แบบ 3) ทำให้ไม่ทราบว่า นำรถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้เมื่อไหร่ เรื่องใดและที่ไหน ซึ่งเป็นช่องทางที่สามารถนำรถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้ส่วนตัวได้	1	1	ต่ำ

หน่วยงาน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ความเสียหายการทุจริต		
			โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)
กองสวัสดิการสังคม	1) การใช้ประโยชน์ทรัพย์สินของทางราชการ	เจ้าหน้าที่มีเจตนาทุจริตทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตน	3	1	ต่ำ
	2) การให้บริการสาธารณะ/บริการประชาชน	ให้บริการไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ใช้เวลาให้บริการนานกว่าที่กำหนดไว้	3	1	ต่ำ
กองสารสนเทศฯ และทะเบียนทรัพย์สิน	1) การใช้ประโยชน์ทรัพย์สินของทางราชการ	เจ้าหน้าที่มีเจตนาทุจริตทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตน	1	1	ต่ำ
	2) การเบิกเงินราชการตามสิทธิ	เจ้าหน้าที่มีเจตนาทุจริตบัญชีและเบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าเช่าบ้าน เงินช่วยเหลือการศึกษาบุตร ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก เป็นต้น	1	1	ต่ำ
กองการเจ้าหน้าที่	1) การดำเนินการทางวินัย	ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้มีส่วนได้เสียข่มขู่ ขู่เข็ญ หรือจู่โจมติดสินบนคณะกรรมการสอบสวน ด้วยทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อแทรกแซงกระบวนการพิจารณา	1	2	ต่ำ
หน่วยตรวจสอบภายใน	1) การตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบภายในประจำปี	เจ้าหน้าที่มีเจตนาทุจริตบัญชีที่ตรงพบของหน่วยรับตรวจเรื่องการดำเนินงานที่ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ และกฎหมายต่าง ๆ	1	1	ต่ำ
	2) การเบิกเงินราชการตามสิทธิ	เจ้าหน้าที่มีเจตนาทุจริตบัญชีและเบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าเช่าบ้าน เงินช่วยเหลือการศึกษาบุตร ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก เป็นต้น	1	1	ต่ำ

7.2.2 แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ตารางที่ 4 แสดงแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความรุนแรง ของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	มาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต
1	การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน	นักเรียนขาดความซื่อสัตย์และความพอประมาณ เช่น การนำทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตน เป็นต้น	สูง	โครงการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้รับผิดชอบ : สำนักการศึกษา
2	การมีคุณธรรมและจริยธรรมในตนเองของนักเรียน	นักเรียนขาดคุณธรรม จริยธรรม และยอมรับพฤติกรรมทุจริตทุกระดับ	ปานกลาง	1) โครงการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้เด็กและเยาวชนเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี 2) โครงการโรงเรียนคุณธรรม ผู้รับผิดชอบ : สำนักการศึกษา
3	ค่านิยมต่อต้านการทุจริตของนักเรียน	นักเรียนเพิกเฉยต่อพฤติกรรมทุจริตของตนเองและผู้อื่นในสังคม	ปานกลาง	โครงการเสริมสร้างค่านิยมต่อต้านการทุจริต ผู้รับผิดชอบ : สำนักการศึกษา
4	การมีจิตสำนึกที่ตระหนักถึงการทุจริตของนักเรียน	นักเรียนขาดจิตสำนึกที่เข้มแข็งในการทำความดีและซื่อสัตย์สุจริต	ปานกลาง	โครงการประกวดคำขวัญต่อต้านการทุจริต ผู้รับผิดชอบ : สำนักการศึกษา

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความรุนแรง ของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	มาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต
5	การประเพณีติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี	เจ้าหน้าที่ขาดคุณธรรม ซึ่งอาจก่อให้เกิดการทุจริตและประเพณีติตนมิชอบ เนื่องจากขาดขวัญและกำลังใจในการทำความดี	ปานกลาง	โครงการยกย่องเชิดชูเกียรติหน่วยงานและบุคคลที่ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่ประจักษ์ ผู้รับผิดชอบ : สำนักการศึกษา
6	การดำเนินกิจกรรมโครงการที่ก่อให้เกิดรายได้ของโรงเรียน	บุคลากรที่รับผิดชอบโครงการมีเจตนาปิดบังรายได้จากการดำเนินโครงการ	ปานกลาง	โครงการส่งเสริมการดำเนินงานชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้รับผิดชอบ : สำนักการศึกษา
7	การใช้ประโยชน์ทรัพย์สินของทางราชการ	นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว	ปานกลาง	โครงการเสริมสร้างความโปร่งใสในการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ ผู้รับผิดชอบ : สำนักคลัง

คณะทำงานจัดทำ
แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต
ของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี